



دانشگاه اسلامی بین المللی مالزی^{IR}

مريضه سليمان

در حال حاضر پانزده هزار دانشجو، در کنار سه هزار استاد و کارمند در IIUM مشغول به تحصیل اند. بسیاری از این دانشجویان، اساتید و کارمندان غیر بومی و مهاجر هستند که از حدود صد کشور در آن جا حضور یافته اند. کلاس ها، تالارها و امکانات فیزیکی دانشگاه در سه دانشکده و پردیس و نیز یک مرکز پذیرش (جمعاً چهار محل) متمرکز شده است و این بسیار فراتر از آن چیزی است که در سال ۱۹۸۳ و در هنگام تأسیس IIUM بی ریخته شد. در آن هنگام، در دانشگاه بین المللی علوم اسلامی مالزی تنها صد و پنجاه و سه دانشجو در کنار تکی چند اساتید و کارمندان، درس می خواندند. سطوح تحصیلی، دروس مورد مطالعه و روش تدریس در IIUM به گونه ای است که فارغ التحصیلان این دانشگاه نه تنها به راحتی جذب بازار کار شده و مورد تأیید سازمان های ذی ربط قرار می گیرند، بلکه ستایش دانشگاه هایی را که برای ادامه تحصیل برمی گزینند، نیز برمی انگیزند.

بدون شک با این امر، یکی دیگر از اهداف شکل گیری IIUM نیز محقق شده است؛ «احیا و بهبود آموزش علوم اسلامی، درک جدید مفاهیم و سنت های اسلامی، توجه ویژه به دانش و جست و جوی علوم و فنون به عنوان یک عمل عبادی و نیز روح علم نشأت گرفته از قرآن کریم. IIUM تلاش می کند تا تعالیم یک پارچه اسلامی و نیز فرایند یادگیری را در کنار آموزش های اخلاقی و ارزش های معنوی به دانشجویان معرفی کند. IIUM می کوشد که این کار را از طریق انسجام بخشی، اسلامی سازی، بین المللی سازی و مطالعات تطبیقی به سامان رساند».

بنیان گذاران IIUM معتقدند که دانش و فنون باید در هماهنگی کامل با «توحید» باشد، در پی آن آموخته شود و به ارتقای آن یاری رساند

دانشگاه بین المللی و اسلامی مالزی یکی از مشهورترین مؤسسه های علمی - فرهنگی در جهان اسلام است. این دانشگاه از آغازین روزهای تأسیس تاکنون، در حال گسترش امکانات و جذب نیروهای مستعد در تمامی شاخه های علم بوده؛ به گونه ای که اکنون دارای دپارتمان های آکادمیک و حرفه ای بسیاری است و از جهات گوناگون، الگویی برای دیگر مؤسسه ها - به ویژه نهادهای دانشگاهی عالم اسلام - به شمار می رود. دانشگاه بین المللی و اسلامی مالزی که با نام اختصاری IIUM^(۱) شناخته شده تر است، در سال ۱۹۸۳ تأسیس شد. بنیادگذاری این دانشگاه در حقیقت، تحقق یکی از آرزوهای دیرینه جامعه جهانی مسلمانان برای به دست گرفتن دوباره سکان علم و نیز درخشش امت اسلامی در عرصه دانش و فن بود.

تأمل در اساس نامه IIUM و بررسی اهداف شکل گیری این دانشگاه نیز حاکی از همین اشتیاق جهان اسلام است؛ چنان که نخستین هدف پی افکنی این دانشگاه «بدل شدن به مرکزی جهانی برای آموزش، ادغام دانش و حیانی و ارزش های اخلاقی و اجرای نظم و انضباط در کلیه سطوح و تمامی رشته ها و نیز احیای نقش کهن امت اسلامی در رهبری و هدایت تمامی شاخه های علم و دانش» بیان شده است. اعضای هیئت رئیسه IIUM همگی نمایندگان از هشت کشور حامی این دانشگاه و سازمان کنفرانس اسلامی (OIC)^(۲) هستند. هم چنین IIUM ارتباط خود را با مؤسسه های علمی و نیز دولت های سراسر جهان حفظ کرده است. از جمله نهادهای آکادمیکی که IIUM در ارتباط و تعامل همیشگی با آن هاست، اتحادیه دانشگاه های اسلامی^(۳)، انجمن بین المللی دانشگاه ها^(۴) و انجمن دانشگاه های کشورهای مشترک المنافع^(۵) حایز اهمیت اند. از سوی دیگر IIUM خود عضو اتحادیه های تجاری مالزی است و همین امر موجبات پدید آمدن فرصت های شغلی، کار دانشجویی و تجربه کار عملی برای دانشجویان IIUM را فراهم آورده است.

منبع:

(۵): به نقل از ماهنامه «اخبار ادیان».

- ارائه دیدگاهی کل نگرانه نسبت به ارزش های اخلاقی - معنوی اسلام که در فرایند آموزش، پژوهش، انتشارات و هدایت زندگی دانشجویان کارآمد باشد؛

- بازنمایاندن یک جامعه تمثیلی از «امت اسلامی» که تنها و تنها روشنفکران، دانشمندان، محققان و متخصصان در آن به کار و زندگی مشغول اند. تنها عامل محرک این جامعه جهان بینی اسلامی و قوانین اخلاقی خواهد بود؛

- بهبود و افزایش درک عقلانی، توسعه گفت و گوی تمدن ها در مالزی و نیز در میان تمامی جوامع و ملت ها؛

- ایجاد محیطی که در آن دانشجویان به شکل تمام وقت زندگی خود را صرف آموختن می کنند و تعمیق احساس مسئولیت متقابل در میان دانشجویان و کارمندان.

رشته های علمی و مؤسسه ها

دانشگاه اسلامی و بین المللی مالزی دارای چندین دانشکده، مرکز تحقیقاتی، کتابخانه و مراکز خدماتی است. از جمله دانشکده های IUM می توان به دانشکده حقوق احمد ابراهیم، دانشکده علوم بهداشتی، دانشکده معماری و طراحی شهری، دانشکده اقتصاد و مدیریت و نیز دانشکده های ارتباطات و تکنولوژی اطلاعات، مهندسی، علوم انسانی و دانش و حیانی، پزشکی، پرستاری، داروسازی، علوم و زبان ها اشاره کرد. هم چنین مرکز مطالعات آکادمیک پیش دانشگاهی، مرکز زبان آموزی، مرکز آموزش و گسترش علوم انسانی، مرکز ثبت نام و پذیرش، مرکز روان شناسی، مرکز مطالعات محیط زیستی، مرکز مطالعات پیشرفته مهندسی، مرکز حقوق، مرکز قلب و سینه، مرکز فن آوری اطلاعات (IT)، مرکز مشاوره، مرکز آموزش های متدوام، مرکز پژوهش و مرکز مدیریت مؤسسه بانکداری و امور مالی اسلامی (LIBF)، کتابخانه، مسجد، بخش امور دانشجویی، اداره روابط عمومی، اداره تحصیلات تکمیلی و مؤسسه بین المللی تمدن و اندیشه اسلامی (ISTAC)^(۱) از دیگر بخش ها و مراکز IUM هستند.

دانشکده علوم انسانی و دانش و حیانی

برنامه های این دانشکده عموماً و اساساً جهت رفع تنافر فیما بین علوم دینی و علوم غیردینی طرح ریزی شده اند. دانشکده در جولای ۱۹۹۰ تشکیل شده و تلاش می کند با تلفیق این دو گونه علوم و نیز به کارگیری تجربیات علمی، فرصت طرح اندیشه



و دانش و علم اندوزی گونه ای «عبادت» است که از جانب خداوند به بشر «امانت»^(۲) داده شده است.

اصول و بنیادهای تأسیس

بنیان گذاران و هیئت مدیره دانشگاه اسلامی مالزی فلسفه شکل گیری این دانشگاه را در پنج اصل ارایه کرده اند که عبارت اند از:

- انتشار و انتقال دانش توحیدی، چنین دانشی به شناخت خداوند و تأیید و تصدیق او به عنوان خالق مطلق^(۳) و نخستین آموزگار بشر منجر خواهد شد؛

- شناخت، تصدیق و به رسمیت شناختن خداوند به عنوان خالق مطلق و این که خداوند در رأس سلسله مراتب علم بوده و در حقیقت نخستین آموزگار بشر است؛

- دانش امانتی است از سوی خدا نزد بشر. انتشار و گسترش این دانش با عنایت خداوند در خلقت جهان، مطابقت دارد.

- انسان، به عنوان بنده (عبد)^(۴) خدا و خلیفه^(۵) وی بر روی زمین و نیز بر طبق اراده او حق بهره گیری از دانش را داراست؛

- طلب علم دارای ارزشی معادل عبادت است.

- هم چنین - مطابق اساس نامه مصوب IUM اهداف شکل گیری و تداوم عمل دانشگاه اسلامی مالزی از این قرار است:

- احیای پویایی عقلانی اسلام و امت اسلامی؛

- ادغام دانش و حیانی اسلام و ارزش های اخلاقی در قالب تعالیم آکادمیک و فعالیت های آموزشی؛

- پی گیری و پی ریزی نقش راهبری امت مسلمان در شاخه های مختلف علوم و فنون؛

- کمک به پیشرفت و ارتقای کیفیات زندگی و تمدن بشری؛

- تلاش برای به عهده گرفتن وظایف خاص و بزرگی همچون اصلاح توانایی های ذهنی مسلمانان و یک پارچه سازی دانش و حیانی و علوم انسانی، به طریقی مثبت و سازنده؛

- تولید ابزارهای بهتر و پرورش دانشمندان، محققان و متخصصان مسلمان از طریق درهم آمیزی

ایمان، علم و اخلاق؛ تا بدین وسیله انسان - به عنوان بنده و نماینده خدا - راه پیش روی خویش را بگشاید؛

- تلاش برای ارائه مفهوم اسلامی کردن دانش و حیانی در آموزش، پژوهش، انتشار و توسعه

فعالیت های آکادمیک؛

دانشکده‌ها و مراکز علمی IUM به پرورش دانشجویان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری می‌پردازد. از جمله اهداف و برنامه‌های بلندمدت ایستاک موارد زیر حایز اهمیت اند:

- اجرای هدایت و ارتقای مطالعه و پژوهش در خصوص اندیشه و تمدن اسلامی، تحلیل‌های عقلانی، پالایش روحانی، مفاهیم فرهنگی، آموزشی، علمی، شناخت شناسانه و...

- فراهم آوردن پاسخ یا راه‌کاری جهت چالش‌های عقلی و فرهنگی مدرن و مکتب‌های مختلف فکری و دینی؛

- تدوین فلسفه اسلامی؛

- تدوین فلسفه علم از نظر اسلام؛

- مطالعه مفاهیم و فلسفه هنر و معماری اسلامی و فراهم آوردن راهنمایی جهت اسلامی کردن هنر؛

- اجرا و هدایت پژوهش‌ها و مطالعاتی که در خصوص تمدن اسلامی و در مالزی انجام می‌گیرند؛

- انتشار نتایج تحقیقات و پژوهش‌هایی

که در جهان اسلام به سامان رسیده‌اند؛

- تأسیس یک کتابخانه معتبر و مرجع در

زمینه سنت‌های دینی و روشنفکری که

حاوی منابعی در مورد تمدن غرب و

تمدن اسلامی باشد.

متقاضیان ورود به ایستاک باید حداقل

دارای درجه Second Class Upper یا

معادل آن و یا دارای پایان‌نامه و دانشنامه

فوق لیسانس از دانشگاه‌های معتبر جهان باشند. تمامی دروس دانشکده ایستاک به زبان انگلیسی ارائه می‌شوند. بنابراین لازم است که متقاضیان بر این زبان تسلط کامل داشته و دارای مدارک معتبری همچون تافل، آیلتس و یا معادل آن‌ها باشند. پس از طی مراحل ثبت نام از دانشجویان مصاحبه‌ای به عمل خواهد آمد.

پذیرفته‌شدگان نهایی موظف‌اند در امتحان تعیین سطح عربی^(۱) شرکت کنند تا در صورت لزوم، کلاس‌های پیش‌نیاز عربی رانیز پشت سر گذرانند.

کتابخانه

کتابخانه دانشگاه اسلامی مالزی با هدف گسترش، حفظ و یک‌پارچه‌سازی منابع اطلاعاتی و خدماتی و نیز به‌کارگیری امکانات موجود در جهت یکسان‌سازی ساختار و فعالیت‌های IUM هم‌زمان با تأسیس دانشگاه - بنیاد نهاده شد. امروزه کتابخانه این دانشگاه دارای بخش‌های مختلفی هم چون بخش اینترنتی، کتابخانه مکتوب، شاخه‌های گوناگون علوم، مجموعه‌ها، خدمات

انتقادی و تفکر سازنده فراهم آورد. دانشکده به دو بخش اصلی تقسیم می‌شود:

- وحیانی و میراث اسلامی؛

- علوم انسانی.

بخش اول دارای چهار دپارتمان آموزشی به شرح زیر است: دپارتمان فقه و اصول فقه، دپارتمان قرآن و مطالعات سنت، دپارتمان اصول الدین و ادیان تطبیقی، دپارتمان مطالعات عمومی. بخش دوم نیز

هفت دپارتمان را در خود جای داده که عبارت‌اند از: دپارتمان‌های روان‌شناسی، زبان و ادبیات انگلیسی، زبان و ادبیات عربی، علوم سیاسی، ارتباطات، تاریخ و تمدن، جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی.

دانشکده علوم انسانی و دانش وحیانی دارای هشت لابراتوار علمی، سمعی و بصری است که تمامی امکانات نشر، خبررسانی، عکاسی و ارتباط چندرسانه‌ای را برای دانشجویان فراهم می‌آورد.

این دانشکده در دو مقطع لیسانس و تحصیلات تکمیلی (فوق لیسانس و دکتری) دانشجویان می‌پذیرد.

تحصیل در مقطع لیسانس در رشته‌های فقه

و اصول فقه، قرآن و مطالعات سنت، اصول

الدین و ادیان تطبیقی، زبان و ادبیات عربی

و انگلیسی، ارتباطات، تاریخ و تمدن، علوم

سیاسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و

مردم‌شناسی ممکن است. در مقطع

تحصیلات تکمیلی دانشجویان می‌توانند

در رشته‌های فلسفه اسلامی و میراث

وحیانی (دکتری)، میراث و فلسفه اسلامی (فوق لیسانس)، دکتری فلسفه در گرایش‌های عربی، انگلیسی، ادبی، تاریخ و روان‌شناسی، فوق لیسانس علوم انسانی با گرایش زبان و ادبیات عربی، انگلیسی، علوم سیاسی و... به ادامه تحصیل بپردازند.

ایستاک

مؤسسه بین‌المللی تمدن و اندیشه اسلامی (ISTAC) در بیست و هفتم فوریه ۱۹۸۷ پی‌ریخته و در چهارم اکتبر ۱۹۹۱ رسماً توسط نخست‌وزیر سابق مالزی، دکتر ماهاتیر محمد، افتتاح شد. ایستاک

در حقیقت موسسه‌ای پژوهشی و مختص تحصیلات تکمیلی است که در زمینه علوم و تمدن اسلامی به پرورش دانشجویان و پژوهش‌گران مبادرت ورزیده است.

ایستاک هم‌چنین مؤسسه‌ای دولتی است که به عنوان زیرمجموعه‌ای از IUM مشغول فعالیت است. البته شایان ذکر است که ایستاک از ابتدای شکل‌گیری تا سال ۲۰۰۲ به عنوان یک مرکز مستقل فعالیت می‌کرد ولی از آن تاریخ تا به حال در قالب یکی از



کوی دانشگاه

اتاق گفت و گو، چهار اتاق سمعی - بصری، یک تالار اجتماعات و یک اتاق چند منظوره است. ظرفیت پذیرش این کتابخانه، روزانه ۲۰۷۷ نفر است.



سالانه حدود سه هزار دانشجو از دانشگاه اسلامی و بین المللی مالزی فارغ التحصیل می شوند. در سایت رسمی این دانشگاه می توان به اطلاعات مفیدی هم چون نظام های مختلف آموزشی در IIUM، برنامه های درسی و نحوه ثبت نام در دانشکده های مختلف آن، دپارتمان های IIUM به همراه اسامی رؤسای دپارتمان ها و شماره تماس یا ای میل آن ها، اطلاعات کلی درباره فعالیت های ورزشی - فرهنگی IIUM، برنامه سخنرانی ها و همایش های IIUM در هر ماه، آرشیو خبری یا خبرنامه اینترنتی دانشگاه، اطلاعات و برنامه های مربوط به دانشجویان در حال تحصیل، برنامه و زمان حذف و اضافه ها، غیبت ها و انصراف ها، مسائل مالی، مرخصی و تسویه حساب و بسیاری مسائل دیگر دست یافت. ریاست تشریفاتی دانشگاه اسلامی مالزی را سلطان الحاج احمد شاه المستعین بالله بن المرحوم سلطان ابوبکر آیت الدین المعظم شاه و ریاست قانونی آن راتن سری سنوسی جنید^(۱۵) بر عهده دارند و مدیریت اجرایی آن نیز بر عهده دکتر محمد کمال حسن است.

آدرس پستی دانشگاه اسلامی مالزی عبارت است از:

International Islamic University Malaysia / Jalan Gombak / 53100/
Kuala Lumpur. Malaysia.

تلفن: ۰۳۲۰۵۶۵۲۰۲

فاکس: ۰۳۲۰۵۶۴۱۶۳

وب سایت دانشگاه: www.iiu.edu

وب سایت کتابخانه ایستاک: www.lib.iiu.edu.my

وب سایت دانشکده علوم انسانی: www.iiu.edu.my/irkhs

پاورقی:

1. International Islamic University Malaysia.
2. The organization of Islamic conference.
3. League of Islamic universities.
4. The International Association of universities.
5. Association of common wealth universities.
6. Trust.
7. Absolute creator.
8. Servant.
9. Vicegreat.
10. The international instiue of Islamic Thought and civilization (ISTAC).
11. Arabic Placement Test (APT).
12. Gombak.
13. Kuantan.
14. Petaling Jaya.
15. Y.B Tan Sri Dato Seri Sanusi Bin Junid.

، گیرنده ها، کارمندان و امکاناتی همچون لابراتورها، سفارش کتاب و بخش پیوند با سایر کتابخانه ها (داخلی و خارجی) است. بخش اینترنتی کتابخانه هم چنین دارای نشریات پربار اینترنتی در زمینه معماری، شناخت شناسی، شهرسازی، متون مقدس، کتابداری، تکنولوژی، علوم کامپیوتری،

زبان، پزشکی و حقوق است. دانشجویان می توانند با مراجعه با بولتن خبری دانشگاه یا سایت رسمی کتابخانه همواره از آخرین منابع و کتب خریداری شده توسط کتابخانه مطلع شوند.

کتابخانه غنی IIUM در سال ۱۹۸۳ و در پردیس سوم این دانشگاه (پردیس پیتالینگ جایا) تأسیس شد و امروزه با سی کتابدار و صد و سی کارمند در کنار سایر عوامل اجرایی و مدیریتی مشغول خدمات رسانی به دانشجویان است. کتابخانه دارای مجموعه های قدیمی، نسخ خطی با ارزش و پایان نامه های پژوهشی است و تقریباً سیصد و هشتاد هزار عنوان منبع در اشکال مختلف را در خود جای داده است. وقایع نگاری کتابخانه IIUM، به اختصار، از این قرار است:

از جمله قسمت های جالب توجه کتابخانه دانشگاه اسلامی مالزی، کتابخانه ایستاک است که اگرچه زیر مجموعه IIUM محسوب می شود اما در حقیقت خود، کتابخانه ای مستقل، پربار و بی نظیر است. کتابخانه ایستاک شامل سه کتابخانه در سه ساختمان واقع در سه پردیس ایستاک است. کتابخانه اصلی در گومباک^(۱۶)، کتابخانه پزشکی در کانتون^(۱۷) و کتابخانه عمومی بعدی در پیتالینگ جایا^(۱۸) واقع شده اند. کتابخانه در مجموع دارای چهارصد هزار عنوان کتاب، مجله، ابزارهای صوتی - تصویری و الکترونیکی است. علاوه بر دست یابی آسان به اینترنت، کتابخانه ایستاک تعدادی از نشریات و داده های مهم اینترنتی را نیز ذخیره کرده و در اختیار دانشجویان قرار می دهد.

هم چنین کتابخانه با پیروی از الگوی فهرست نویسی موضوعی کتابخانه کنگره، طبقه بندی شده است. نظام مدیریتی کتابخانه ایستاک خودگردان، کامپیوتری و یک پارچه است. با بهره گیری از این سیستم دست یابی به فهرس کتابخانه سریع تر و سهل الوصول تر شده و در ضمن مراجعه کنندگان به راحتی قادرند با کتابخانه ها و سایر مراکز علمی در سراسر دنیا ارتباط برقرار کنند. هم چنین فهرست کتاب های تمام کتابخانه های معتبر دنیا و نیز دست یابی به آن ها از طریق اینترنت و پرداخت حق اشتراک (توسط مسئولان دانشگاه) شبانه روز و به صورت آن لاین در اختیار دانشجویان است. کتابخانه اصلی گومباک در فضایی وسیع ساخته شده به گونه ای که دارای چهل اتاق مطالعه (قرائت خانه)، پانزده اتاق پژوهش، هشت